

Oppbyggingsbeskjæring

Beskrivelse av oppbyggingsbeskjæring av trær langs veg

Vedlegg til presentasjon ved NTF's årsmøtekonferanse i Bergen 11-12 mars 2010

Ingjerd Solfeld, Statens vegvesen, region øst

Dr.scient og ISA sertifisert arborist

Trær langs veg og gate har potensial til å bli store og staselige elementer som kan gi trafikantene positive opplevelse over mange år. Forutsetningen for det er imidlertid at trærne har god vekst og utvikling. Trærne må formes og pleies på en måte som fremmer god stamme- og kroneutvikling. I forbindelse med arbeidet for å få utført oppbyggingsbeskjæring av trær som forvaltes av Statens vegvesen er det utarbeidet beskrivelse av denne type arbeid.

Oppbyggingsbeskjæring langs veg

Oppbyggingsbeskjæring utføres med det formål å utvikle trær med sterk kronestruktur over tid. Trær med god struktur tilpasset de kravene det er for sikkerhet og sikt langs offentlige veier må bygges opp over mange år og dette oppdraget gjelder første gangs oppbyggingsbeskjæring. Det må tas hensyn til at dette gjelder trær som står langs veg og det er et klart mål å tilpasse vegetasjonen til statens vegvesen sine krav til fri høyde over vegen og til frie siktelinjer til skilt og vegtrafikklys.. Det er spesielt viktig å fremme utvikling av gjennomgående stamme. Trær som ikke er i vekst og har stagnert skal som regel ikke beskjæres og oppdragsgiver skal ha tilbakemelding om disse. Arbeidet vil foregå i sterkt beferdede områder og sikkerhet for publikum og utøver skal ivaretas etter gjeldende regler. Det skal ryddes slik at alminnelig ferdsel hindres minst mulig. Det er ønskelig at det er en dialog mellom oppdragsgiver og entreprenør under utførelsen av arbeidet. Oppdragsgivers kontaktperson skal varsles når arbeidet igangsettes på de ulike stedene.

Generell beskrivelse av oppbyggingsbeskjæring

Oppbyggingsbeskjæring er ikke et engangstiltak, men må betraktes som en dynamisk prosess som vil pågå over mange år. Det er derfor viktig at det vises forståelse for hvilke greiner som til enhver tid må fjernes for at treet skal få en solid struktur på sikt. Det skal beskjæres slik at det over tid oppnås passende greinfordeling (vertikalt og horisontalt). Det må tas hensyn til at sårovergroing og motstand mot angrep av råtesopper er energikrevende prosesser som krever tilførsel av karbohydrater tilført fra produserende greiner. Derfor skal man unngå å fjerne alle greiner i et område av treet på en gang. Greiner med inngrodd bark skal identifiseres og tiltak som innkortning eller fjerning iverksettes. Det samme gjelder greiner med så sterk vekst at de er i ferd med å innta en konkurrerende posisjon i forhold til hovedstammen. En slik situasjon oppstår nå greindimensjonen overstiger 50 % av stammens diameter.

Greiner som har så sterk vekst at de vil konkurrere med toppen skal innkortes eller fjernes

Greiner med spiss greinvinkel skal vurderes innkortet eller fjernet

Oppstamming skal skje gradvis slik at treet alltid vil beholde 50 % av bladmassen i den nederste 2/3 del av treet. Der det er flere greiner som går ut fra samme høyde på stammen skal enkelte greiner fjernes, men aldri slik at det blir sårflate på mer enn 1/3 del av stammeomkretsen.

Fjerning av greiner direkte under hverandre må unngås. Alle snitt skal utføres i henhold til beste praksis innefor trepleiefaget. Det understrekes at oppstamming av trær skal utføres moderat. Der som dette kommer i konflikt med krav om sikt skal greiner heller kortes inn enn å fjernes helt.

Det stilles store krav til entreprenør med hensyn på å utføre arbeidet på en biologisk forsvarlig måte. Det må gjøres inngrep som er nødvendige for å utvikle en god struktur samtidig som trets vekst skal forstyrres minst mulig.